

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 234.004 van 3 maart 2016
in de zaken I. A. 211.661/VII-39.039.
II. A. 211.937/VII-39.072.
III. A. 212.502/VII-39.124.

In zake : de BVBA TALO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Vanhoorne
kantoor houdend te 8400 Oostende
Prinsenlaan 36
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

I. en II.
het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Abbeloos
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Noordlaan 82-84
bij wie woonplaats wordt gekozen

III.
de OPENBARE VLAAMSE
AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Floris Sebreghts en Christophe Smeyers
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1. Het beroep in de zaak sub I, ingesteld op 17 februari 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 14 januari 2014 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM)

van 28 mei 2013, houdende conformverklaring van het “Beschrijvend bodemonderzoek TALO BVBA, Zuidkaai 4 te 8870 Izegem en aanvulling op het beschrijvend bodemonderzoek”, aan de bepalingen van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna: bodemdecreet), ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

Het beroep in de zaak sub II, ingesteld op 17 maart 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 17 februari 2014 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van OVAM van 9 september 2013, waarbij deze beslist dat de BVBA Talo niet aantoont dat zij conform de bepalingen van artikel 12, § 1, van het bodemdecreet niet verplicht is om tot bodemsanering over te gaan, ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

Het beroep in de zaak sub III, ingesteld op 15 mei 2014, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van OVAM van 21 maart 2014, waarbij zij de BVBA Talo eraan herinnert dat deze een bodemsaneringsproject dient te laten opstellen en in te dienen vóór 15 mei 2014.

II. Verloop van de rechtsplegingen

2. Bij arrest nr. 228.611 van 2 oktober 2014 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing in de zaak sub III verworpen.

De verzoekende partij heeft in die zaak een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partijen hebben in alle zaken een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft telkens een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft in alle zaken een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben telkens een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2016.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Frédéric Van Zandijcke, die loco advocaat Peter Vanhoorne verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Dirk Abbeloos, die verschijnt voor de verwerende partij in de zaken sub I en II, en advocaat Christophe Smeyers, die verschijnt voor de verwerende partij in de zaak sub III, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Samenhang

3. In het belang van een goede rechtsbedeling worden de drie zaken samengevoegd.

IV. Feiten

4. De verzoekende partij huurt van 1 mei 1991 tot 30 september 2012 een terrein met de daarop aanwezige installaties aan de Zuidkaai 4 te Izegem (perceel Izegem, 1ste afdeling, sectie A, nr. 206 G). Ze gebruikt het terrein voor de opslag van huisbrandolie en diesel.

5. In 1996 wordt er in opdracht van de verzoekende partij een bodemonderzoek uitgevoerd. Er wordt geen verontreiniging van het vaste deel van de bodem door minerale olie vastgesteld. In het grondwater wordt ter hoogte van het tankenpark een drijflaag minerale olie en BTEX (benzeen) aangetroffen. OVAM krijgt kennis van dit bodemonderzoek wanneer ze het verslag ontvangt van het hierna vermelde oriënterend bodemonderzoek.

6. In 1997 doet zich een schadegeval voor op het terrein. Bij het vullen van een op het terrein aanwezige bovengrondse stookolietank schiet de darm van de loswagen af en komt er stookolie in de grond terecht.

7. Uit het verslag van oriënterend bodemonderzoek van het terrein, opgemaakt op 11 januari 2008 in opdracht van de verzoekende partij, blijkt dat in het vaste deel van de aarde minerale olie en in het grondwater minerale olie en benzeen werd aangetroffen, dat de aangetroffen verhoogde concentraties als gemengde bodemverontreiniging worden beschouwd, en dat de bodemsaneringsnormen worden overschreden of dreigen te worden overschreden, zodat er een beschrijvend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd. Op een naastgelegen perceel (9999) werd verontreiniging door minerale olie aangetroffen, die als een historische verontreiniging wordt beschouwd, en waarvoor geen beschrijvend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd.

8. Op 11 maart 2008 oordeelt OVAM dat er op beide percelen een beschrijvend bodemonderzoek moet worden uitgevoerd. De verzoekende partij wordt als exploitant overeenkomstig artikel 10, § 1, van het decreet van 22 februari

1995 betreffende de bodemsanering (hierna: bodemsaneringsdecreet) als saneringsplichtige aangewezen. Ze wordt gevraagd om haar geplande acties mee te delen vóór 1 november 2008.

9. Op 1 juni 2008 treedt het bodemdecreet in werking. Het vervangt het bodemsaneringsdecreet.

10. Uit het verslag van beschrijvend bodemonderzoek, opgemaakt op 12 oktober 2012 in opdracht van de verzoekende partij, blijkt dat:

- een verontreiniging met minerale olie in de bodem en het grondwater, en met BTEX in het grondwater ter hoogte van zone 6 (brandstofopslag) wordt vastgesteld die daar is ontstaan;
- de bodemverontreiniging als nieuw wordt beschouwd omdat wordt aangenomen dat ze veroorzaakt is door het voormelde schadegeval in 1997;
- een bodemsanering noodzakelijk is.

11. Op 28 mei 2013 verklaart OVAM het op 29 maart 2013 aangevulde beschrijvend bodemonderzoek conform aan de bepalingen van het bodemdecreet en besluit zij dat:

- in zone 6 (bronperceel 206 G en 3 verspreidingspercelen) een nieuwe verontreiniging met minerale olie in het vaste deel van de aarde en in het grondwater ter hoogte van de brandstoffenhandel voorkomt waarvoor bodemsanering nodig is;
- in zone 6 (enkel bronperceel 206 G) een nieuwe verontreiniging met BTEX (benzeen) in het grondwater ter hoogte van de brandstoffenhandel aanwezig is waarvoor bodemsanering nodig is.

12. De verzoekende partij dient met een brief van 28 juni 2013 een bestuurlijk beroep in tegen de voormelde beslissing van OVAM. Daarin betwist ze de bevindingen van het beschrijvend bodemonderzoek over de oorzaak van de verontreiniging en besluit zij dat “de oorzaak voor de nieuwe bodemverontreiniging wegens manifest gebrek aan voldoende wetenschappelijk

bewijs geenszins met zekerheid vaststaat”. Op 29 juni 2013 stuurt ze een tweede brief, die door de verwerende partij als een aanvulling bij het bestuurlijk beroep wordt beschouwd.

13. Met een brief van 19 juli 2013 vraagt de verzoekende partij aan OVAM om van saneringsplicht te worden vrijgesteld, waarbij ze voor haar argumentatie verwijst naar het bestuurlijk beroep tegen de beslissing van 28 mei 2013, waarvan ze een afschrift bijvoegt.

14. Met een brief van 30 juli 2013 bezorgt OVAM een verweernota inzake het bestuurlijk beroep tegen haar beslissing van 28 mei 2013. Bij wijze van “bijkomende informatie” merkt OVAM daarin nog op dat toen de verzoekende partij met de brief van 11 maart 2008 werd gewezen op haar saneringsplicht, zij “geen stappen heeft ondernomen om de saneringsplicht te betwisten”.

15. De eigenaars van het perceel komen tussen in het bestuurlijk beroep tegen de beslissing van 28 mei 2013.

16. Op 9 september 2013 verwerpt OVAM de vraag tot vrijstelling van saneringsplicht omdat niet is voldaan aan de tweede voorwaarde van artikel 12, § 1, van het bodemdecreet, meer bepaald dat de bodemverontreiniging is tot stand gekomen voor het tijdstip waarop de verzoekende partij de grond in exploitatie heeft genomen.

17. De verzoekende partij dient ook tegen deze beslissing van OVAM een bestuurlijk beroep in. Zij betoogt daarin in essentie opnieuw dat “er tot op heden [...] géén voldoende wetenschappelijk bewijs voorligt dat de bodemverontreiniging zou ontstaan zijn tijdens de periode dat verzoekster exploitant was van het terrein (1991-2012)”.

18. Met een brief van 22 november 2013 bezorgt OVAM een verweernota inzake het beroep tegen de weigering tot vrijstelling van

saneringsplicht.

19. Op 14 januari 2014 wordt de eerste bestreden beslissing genomen. Het bestuurlijk beroep van de verzoekende partij tegen de conformverklaring van het beschrijvend bodemonderzoek en de beoordeling van de aard van de bodemverontreiniging en van de saneringsnoodzaak wordt verworpen met volgende motieven:

“Overwegende dat uit het beschrijvend bodemonderzoek blijkt dat de bodemsaneringsdeskundige de verontreiniging met minerale olie in het vaste deel van de aarde en met minerale olie en benzeen in het grondwater ter hoogte van zone 6 als nieuw kwalificeert; dat de bodemsaneringsdeskundige de verontreiniging met minerale olie relateert aan een schadegeval ter hoogte van tank T1 in 1997; dat tank T1 gelegen is in zone 6, de zone van de brandstoffenhandel;

Overwegende dat in 1996 een bodemonderzoek werd uitgevoerd waaruit blijkt dat vijf boringen werden uitgevoerd waarvan er drie werden afgewerkt tot peilbuis; dat twee van deze stalen, met name P1 en P2, gelegen zijn in de huidige zone 6, dit is de zone waar de nieuwe verontreiniging met minerale olie werd vastgesteld; dat in geen van deze stalen een overschrijding van de bodemsaneringsnorm voor minerale olie werd vastgesteld; dat enkel een drijfslaag werd aangetroffen ter hoogte van P1 waarvan de aanwezigheid later niet meer werd vastgesteld; dat wel dient in acht te worden genomen dat dit bodemonderzoek nooit officieel bij de OVAM werd ingediend en slechts als bijlage bij het latere oriënterend bodemonderzoek van 2007 vervat was;

Overwegende dat tijdens het oriënterend bodemonderzoek van 2007 nieuwe bodemstalen werden genomen, onder andere in de buurt van hoger vermelde stalen P1 en P2; dat zo tijdens het oriënterend bodemonderzoek boringen B103 en B209 werden uitgevoerd tussen P1 en P2; dat ter hoogte van deze boringen concentraties van respectievelijk 5100 mg/kg ds en 2650 mg/kg ds aan minerale olie werden vastgesteld in het vaste deel van de aarde; dat dit duidelijke overschrijdingen zijn van de bodemsaneringsnorm voor minerale olie in het vaste deel van de aarde; dat deze concentraties bovendien werden vastgesteld in ondiepe stalen; dat verder ter hoogte van boring B104, gelegen in de nabijheid van P2, een concentratie van 9100 mg/kg ds aan minerale olie werd aangetroffen in het vaste deel van de aarde; dat naast het vaste deel van de aarde, ook in het grondwater een overschrijding van de bodemsaneringsnorm voor minerale olie werd vastgesteld; dat ter hoogte van P20, gesitueerd in zone 6, tussen P1 en P2, immers een concentratie van 4900 µg/l aan minerale olie werd vastgesteld; dat dit eveneens een overschrijding uitmaakt van de betreffende bodemsaneringsnorm;

Overwegende dat vervolgens tijdens het beschrijvend bodemonderzoek extra bodemstalen werden geanalyseerd voor de verdere afperking van deze verontreiniging; dat zo ter hoogte van B50, gelegen tussen P1 en P2 en ter

hoogte van B209, een concentratie van 12.000 mg/kg ds werd aangetroffen in het vaste deel van de aarde; dat ter hoogte van B501, gelegen in de onmiddellijke nabijheid van P1, een concentratie van 6000 mg/kg ds aan minerale olie werd aangetroffen in het vaste deel van de aarde; dat ter hoogte van B51, gelegen tussen P1 en P2, een concentratie van 5500 mg/kg ds aan minerale olie werd aangetroffen in het vaste deel van de aarde en ter hoogte van B52, gelegen in de nabijheid van P2, een concentratie van 9900 mg/kg ds aan minerale olie in het vaste deel van de aarde werd vastgesteld; dat bijgevolg het geheel van de onderzoeksresultaten uit het bodemonderzoek van 1996, het oriënterend bodemonderzoek van 2007 en het beschrijvend bodemonderzoek van 2012, de conclusie dat de verontreiniging te relateren is aan activiteiten of calamiteiten die hebben plaatsgevonden na 1996, onderbouwen;

Overwegende dat de bodemsaneringsdeskundige de aangetroffen verontreiniging linkt aan een schadegeval in 1997; dat immers bij het vullen van de stookolietank T1 de darm van de loswagen zou zijn afgeschoten en er stookolie in de grond is terecht gekomen; dat dit schadegeval zou hebben plaatsgevonden ter hoogte van de voormalige peilput P2, tussen het muurtje en de bovengrondse tanks; dat uit het beschrijvend bodemonderzoek blijkt dat de hoogste concentraties aan minerale olie in het vaste deel van de aarde werden vastgesteld ter hoogte van B61, B62 en B906; dat het gaat om concentraties van respectievelijk 25.000 mg/kg ds, 30.000 mg/kg ds en 22.400 mg/kg ds; dat deze boringen gesitueerd zijn in het perk waar volgens de bodemsaneringsdeskundige het schadegeval met stookolietank T1 heeft plaatsgevonden in 1997; dat uit het beschrijvend bodemonderzoek bovendien blijkt dat de grond pas na het schadegeval werd geasfalteerd en de grond in het onverharde perkje niet werd weggenomen; dat het bijgevolg aannemelijk is dat dit schadegeval de oorzaak kan zijn van de verontreiniging met minerale olie ter hoogte van zone 6;

Overwegende dat uit het beschrijvend bodemonderzoek nog blijkt dat de persleiding, gelegen onder de loods van de kolenopslag en die liep tot aan de bovengrondse stookolietank T1, gelegen in zone 6, slechts één keer werd gevuld, en dit in de periode 1969-1979; dat deze leiding ook moest worden opgeruimd van de stad Izegem omdat ze niet meer werd gebruikt; dat het dus zeer onwaarschijnlijk is dat de oorzaak van de verontreiniging bij deze leiding ligt;

Overwegende tenslotte dat een ouderdomsbepaling heeft plaatsgevonden tijdens het beschrijvend bodemonderzoek; dat immers ter hoogte van boring 906, gelegen in het perk van de bovengrondse tank T1, een ouderdomsbepaling werd uitgevoerd waaruit bleek dat de ouderdom van de minerale olie werd geschat op tien jaar; dat aangezien het beschrijvend bodemonderzoek dateert van 2012 en het schadegeval van 1997, deze ouderdomsbepaling de conclusie van de bodemsaneringsdeskundige met betrekking tot de aard en de oorsprong van de verontreiniging niet tegenspreekt; dat voor ogen moet worden gehouden dat het hier slechts gaat om een schatting en geen exacte bepaling van het tijdstip waarop de verontreiniging is ontstaan;

Overwegende dat het op basis van voorliggende gegevens bijgevolg niet kennelijk onredelijk is dat de aangetroffen verontreiniging als nieuw wordt gekwalificeerd en wordt gelinkt aan het schadegeval in 1997; dat het bijgevolg niet kennelijk onredelijk is dat de OVAM het beschrijvend bodemonderzoek conform heeft verklaard aan de bepalingen van het Bodemdecreet”.

20. Op 17 februari 2014 wordt de tweede bestreden beslissing genomen. Het bestuurlijk beroep van de verzoekende partij tegen de weigeringsbeslissing van OVAM om haar van saneringsplicht vrij te stellen wordt verworpen. Het besluit herneemt de motieven in de eerste bestreden beslissing en motiveert dan verder:

“Overwegende dat het op basis van voorliggende gegevens bijgevolg aannemelijk is dat de aangetroffen verontreiniging wordt gelinkt aan het schadegeval in 1997; dat aangezien de beroepster van 1991 tot 2012 als exploitant aanwezig was op de grond, de verontreiniging niet tot stand is gekomen voor het tijdstip waarop zij de grond in exploitatie heeft genomen;

Overwegende dat aan de tweede voorwaarde van artikel 12, §1 Bodemdecreet niet is voldaan;

Overwegende dat de beroepster om vrijstelling van saneringsplicht te verkrijgen moet voldoen aan twee cumulatieve voorwaarden; dat aangezien aan de tweede voorwaarde niet voldaan is, de eerste voorwaarde, het veroorzaken van de bodemverontreiniging, niet verder moet worden onderzocht;

Overwegende dat de beroepster niet voldoet aan de bovenvermelde voorwaarden om vrijstelling van saneringsplicht te verkrijgen en derhalve dient over te gaan tot bodemsanering”.

21. Met een schrijven van 21 maart 2014 deelt OVAM aan de verzoekende partij mee dat zij nog geen bodemsaneringsproject heeft ontvangen, herinnert OVAM de verzoekende partij er aan dat zij een bodemsaneringsproject moet laten opstellen en vraagt OVAM “om dit in te dienen vóór 15 mei 2014”. OVAM besluit dat als de verzoekende partij niet het nodige gevolg geeft aan deze brief, zij kan optreden overeenkomstig Titel XVI: “Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen” van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, die in werking is getreden op 1 mei 2009.

22. De verzoekende partij dient hiertegen een bestuurlijk beroep in. De juridische dienst van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie antwoordt met een brief van 23 april 2014:

“Het beroepschrift is gericht tegen een schrijven van de OVAM d.d. 21 maart 2014 waarin BVBA TALO er door de OVAM aan wordt herinnerd om voor 15

mei 2014 een bodemsaneringsproject te laten opstellen. Dit is echter geen beslissing waartegen overeenkomstig het Bodemdecreet een administratief beroep kan worden ingesteld.

Op basis daarvan dient de Juridische Dienst dan ook te besluiten dat het beroep dat u instelde niet ontvankelijk is.

Overeenkomstig artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zoals laatst gewijzigd bij Wet van 21 februari 2010, wordt uw bijzondere aandacht er op gevestigd dat u de mogelijkheid hebt bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep in te stellen tot nietigverklaring van deze beslissing”.

23. De brief van OVAM van 21 maart 2014 is de (in het) derde (beroep) bestreden beslissing.

V. Onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep in de zaak sub III

Standpunt van de partijen

24. De verzoekende partij argumenteert in het verzoekschrift dat de bestreden beslissing van OVAM voor haar “uitermate griefhoudend” is, voor haar “rechtstreeks en actueel nadelige gevolgen” heeft “van hoofdzakelijk vermogensrechtelijke aard”.

25. OVAM werpt op dat haar brief van 21 maart 2014 geen voor vernietiging vatbare beslissing is. Bij nieuwe bodemverontreiniging geldt er een zelfstandige saneringsplicht die rechtstreeks volgt uit de bepalingen van het bodemdecreet, zonder dat OVAM ter zake enige rechtshandeling dient te stellen. De brief van OVAM herinnert de verzoekende partij slechts aan haar saneringsplicht, en had geen rechtsgevolgen. OVAM merkt “ten overvloede” op dat tegen de decretale vaststelling van de zelfstandige saneringsplicht wel een andere procedurele mogelijkheid (artikel 51 van het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 2007 tot vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming) openstond. De verzoekende partij heeft ook vrijstelling van saneringsplicht gevraagd, wat haar eerst door OVAM en daarna in beroep door de minister werd geweigerd. Daaruit

volgt dat het schrijven van 21 maart 2014 moet worden beschouwd als een loutere herinnering die geen wijziging aanbrengt in de rechtstoestand van de verzoekende partij. OVAM stelt nog “dat de termijn om een bodemsaneringsproject in te dienen die in het schrijven van 21 maart 2014 is voorzien, geen decretaal of reglementair voorziene bindende termijn is die, in geval van overschrijding bijvoorbeeld aanleiding zou (kunnen) geven tot bestuurlijke maatregelen in de zin van titel XVI van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM)”. Het gaat om “een louter administratieve praktijk van de OVAM om de termijnen voor de opmaak van een bodemsaneringsproject zo kort mogelijk te houden om een snelle reactie van de saneringsplichtige te bekomen” en zonder dat “[h]et overschrijden van deze termijnen wordt [...] gesanctioneerd”.

26. De verzoekende partij betwist de exceptie van OVAM wijzend op de beroepsmogelijkheid die wordt vermeld in de voormelde brief van 23 april 2014.

Beoordeling

27. Zoals reeds werd aangenomen door de Raad van State in arrest nr. 231.645 van 18 juni 2015, is er een bestuurlijke beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse regering tegen de aanmaning van OVAM om de zelfstandige verplichting tot - te dezen - het opstellen van een bodemsaneringsproject bij nieuwe bodemverontreiniging binnen een bepaalde termijn na te komen. Bijgevolg is de bestreden beslissing van OVAM niet in graad van laatste bestuurlijke aanleg genomen en is het annulatieberoep daartegen onontvankelijk. De verzoekende partij heeft geen annulatieberoep ingesteld tegen de beslissing van onontvankelijkverklaring van haar bestuurlijk beroep tegen de bestreden beslissing van OVAM ofschoon haar in het voormelde schrijven van 23 april 2014 werd meegedeeld dat zij tegen die eerste beslissing een annulatieberoep kon indienen bij de Raad van State.

28. Het beroep in de zaak sub III is onontvankelijk.

VI. Onderzoek van de middelen

Beroep in de zaak sub I

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

29. De verzoekende partij voert in haar eerste middel de schending aan van “de motiveringsplicht”.

Zij betoogt dat de bestreden beslissing “steunt [...] op zowel de besluitvorming in het beschrijvend bodemonderzoek, alsook de besluitvorming door NV GEOSAN in het beschrijvend bodemonderzoek” en dat er “[n]ochtans [...] géén voldoende wetenschappelijk bewijs voor[ligt] dat het schadegeval van 1997, waarbij de darm van de loswagen bij het vullen van de stookolietank T1 afgeschoten is, dé oorzaak zou zijn van de nieuwe bodemverontreiniging, én waarvoor sanering noodzakelijk zou zijn”. Volgens de verzoekende partij “klem[dit] des te meer waar stookolie de substantie benzeen niet bevat, terwijl volgens NV GEOSAN de nieuwe bodemverontreiniging, waarvoor bodemsanering noodzakelijk is, nét betrekking heeft op de aanwezigheid van benzeen in het grondwater ter hoogte van de brandstoffenhandel”. De bestreden beslissing “ontmoet [...] onvoldoende de gefundeerde kritiek van verzoekster op de besluitvorming van NV GEOSAN, die puur van hypothetische aard is, niet gesteund wordt door enig wetenschappelijk bewijs, én zelfs wordt tegengesproken door de ouderdomsbepaling die NV GEOSAN zelf heeft uitgevoerd”. De bestreden beslissing “gaat uit van ‘aannames’, die geenszins met ‘zekerheden’ kunnen worden gelijkgesteld” en “hanteert zelf de volgende terminologie: ‘zéér onwaarschijnlijk’, ‘niet tegensprekt’, ‘aannemelijk’, ‘oorzaak kan zijn’, ‘mogelijk’, ‘linkt aan’, ...”.

30. De verwerende partij repliceert dat de verzoekende partij zich beperkt tot een vage, algemene argumentatie. Voor wat betreft het schadegeval uit 1997 verwijst de verwerende partij naar de motieven van de bestreden beslissing, die voor zich spreken, zodat het een raadsel is waarom er geen voldoende wetenschappelijk bewijs voorhanden zou zijn. Wat betreft het argument dat stookolie geen benzeen bevat, antwoordt de verwerende partij dat de verzoekende partij uitgaat van een verkeerde lezing van de bestreden beslissing en het beschrijvend bodemonderzoek. Daaruit blijkt dat de aanwezigheid van benzeen voortkomt uit het vullen en aftappen van de brandstoftanks met diesel en benzine. Gelet op de verhouding met het aandeel van de minerale olie, meent de deskundige dat deze verontreiniging daarvan afkomstig is en niet zozeer van de calamiteit van 1997. Aangezien er geen onderscheid kan worden gemaakt tussen beide bronnen, wordt deze vervuiling opgenomen in dezelfde kern.

31. De verzoekende partij dupliceert dat de verwerende partij “compleet voorbij[gaat] aan het vaststaande feit dat: verzoekster het perceel uitsluitend heeft gebruikt voor de opslag van huisbrandolie en diesel” en “dat stookolie de substantie benzeen niet bevat”.

32. De verzoekende partij betwist in de laatste memorie “formeel én met klem dat het voorval met de loswagen in 1997 voor de verontreiniging zou hebben gezorgd”. De vaststelling dat zij haar argument dat stookolie de substantie benzeen niet bevat “niet zou hebben aangebracht in haar bestuurlijk beroep [...] kan uiteraard geen valabel juridisch argument vormen, aangezien OVAM ook vrijstelling kan verlenen zonder dat dit werd gevraagd, of op basis van andere gegevens uit het dossier dan deze die door de beweerd saneringsplichtige worden aangevoerd”.

Beoordeling

33. De verzoekende partij beperkt zich tot het oordeel in de bestreden beslissing, overeenkomstig artikel 40, 1°, van het bodemdecreet, over de aard van de bodemverontreiniging. Zij argumenteert dat er voor het oordeel dat het schadegeval van 1997 de oorzaak zou zijn van de nieuwe bodemverontreiniging, onvoldoende wetenschappelijk bewijs is omdat enerzijds stookolie de substantie benzeen niet bevat en anderzijds bij dat oordeel geen rekening werd gehouden met haar kritiek op het beschrijvend bodemonderzoek.

34. Het bepalen van de aard van de bodemverontreiniging, zoals bedoeld in artikel 40, 1°, van het bodemdecreet, vergt geen uitspraak over de oorzaak van de bodemverontreiniging maar enkel een uitspraak over de vraag of deze werd veroorzaakt vóór 29 dan wel na 28 oktober 1995.

35. De verzoekende partij betwist niet dat uit de vergelijking van de bodemonderzoeken van 1996, 2007 (verslag 2008) en het conformverklaarde beschrijvend bodemonderzoek, zou blijken dat de bodemverontreiniging met minerale olie tot stand is gekomen na 28 oktober 1995. Of deze bodemverontreiniging dan veroorzaakt is door het schadegeval van 1997 of door een andere oorzaak, doet voor de uitspraak bedoeld in artikel 40, 1°, van het bodemdecreet, niet ter zake.

36. De verzoekende partij put voor haar stelling vergeefs een argument uit de in 2012 uitgevoerde ouderdomsbepaling van de bodemverontreiniging omdat dit motief voor het bepalen van de aard ervan, naast het motief van de chronologie van de vaststellingen in de verschillende bodemonderzoeken, enkel bevestigt dat de bodemverontreiniging is veroorzaakt na 28 oktober 1995.

37. Het argument dat stookolie geen benzeen bevat heeft de verzoekende partij niet in haar bestuurlijk beroep tegen de beslissing van OVAM

opgeworpen en is bovendien niet dienstig omdat in het beschrijvend bodemonderzoek werd aangenomen dat de verontreiniging met benzeen een andere oorzaak had dan het schadegeval in 1997 en omdat de verzoekende partij niet argumenteert dat deze verontreiniging werd veroorzaakt vóór 29 oktober 1995, hetgeen overigens wordt tegengesproken door de vergelijking van de opeenvolgende bodemonderzoeken.

38. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

39. De verzoekende partij voert de schending aan van het gelijkheids-, redelijkheids-, zorgvuldigheids- en rechtszekerheidsbeginsel.

De verzoekende partij betwist “de conclusie als zou volgens NV GEOSAN de vervuiling veroorzaakt zijn door een schadegeval tijdens het vullen van de bovengrondse stookolietank in 1997” en vindt “het bijzonder frappant dat NV GEOSAN zaken ‘aanneemt’, doch hier toch met een ‘bepaalde’ zekerheid dan gevolgen uit afleidt”. Er is volgens haar “géén voldoende wetenschappelijk bewijs [...] dat het schadegeval van 1997, waarbij de darm van de loswagen bij het vullen van de stookolietank T1 afgeschoten is, dé oorzaak zou zijn van de nieuwe bodemverontreiniging, én waarvoor sanering noodzakelijk zou zijn”. Dit “klegt des te meer waar stookolie de substantie benzeen niet bevat, terwijl volgens NV GEOSAN de nieuwe bodemverontreiniging, waarvoor bodemsanering noodzakelijk is, nét betrekking heeft op de aanwezigheid van benzeen in het grondwater ter hoogte van de brandstoffenhandel”. De ouderdomsbepaling “die werd uitgevoerd door NV GEOSAN [...] toont aan dat de verontreiniging met minerale olie dateert van circa 10 jaar geleden” zodat “het ontstaan én (dus ook) de oorzaak voor de nieuwe bodemverontreiniging zich noodzakelijk [dient] te situeren eind 2001 of begin 2002, terwijl het schadegeval

dateert van 1997”. En “volgens het eigen onderzoek van NV GEOSAN kan het schadegeval van 1997 onmogelijk de oorzaak zijn van de verontreiniging, temeer verzoekster toen op haar eigen kosten is overgegaan tot dadelijke sanering”. De verzoekende partij stelt dan dat “iedere wetenschappelijke logica zoek [is] waarom NV GEOSAN vervolgens, zonder enig wetenschappelijk bewijs laat staan wetenschappelijk onderbouwd onderzoek, aanneemt dat de verontreiniging veroorzaakt is door het schadegeval van 1997” en dat “[d]e besluitvorming van NV GEOSAN puur van hypothetische aard [is], [...] niet gesteund [wordt] door enig wetenschappelijk bewijs, én [...] zelfs [wordt] tegengesproken door de ouderdomsbepaling die NV GEOSAN zelf heeft uitgevoerd”. “Zelfs in de absurde hypothese dat de redenering van NV GEOSAN zou kunnen worden gevolgd [...] kan de verontreiniging dus evengoed ergens tussen 2001 en 2005-2006 hebben plaatsgevonden”. De NV Geosan verstrekt geen “wetenschappelijke verklaring waarom er minerale olie op het perceel aangetroffen is tegen de stroom van het grondwater in ten opzichte van de locatie waar het schadegeval in 1997 zich heeft voorgedaan”. De NV Geosan somt zelf in het beschrijvend bodemonderzoek op niet-limitatieve wijze als mogelijke oorzaken voor de verontreiniging op: een lek in de ondergrondse leidingen in het perk rond bovengrondse tank T1 en morsverliezen ter hoogte van kraantjes die aanwezig zijn ter hoogte van de bovengrondse tank T1 en de bovengrondse tanks T2, T3 en T4. De verzoekende partij vindt het “onbegrijpelijk waarom NV GEOSAN, gelet op de duidelijke resultaten van de ouderdomsbepaling, op manifeste wijze nagelaten heeft om verder doorgedreven wetenschappelijk onderzoek te voeren naar de bovenvermelde twee en eventueel andere mogelijke oorzaken voor de verontreiniging, zoniet minstens het elimineren van de andere mogelijke oorzaken en/of combinatie van oorzaken voor de verontreiniging op basis van doorgedreven wetenschappelijk onderzoek”. De bestreden beslissing “relativeert [...] het belangrijke gegeven dat ook de eigenaar zelf het perceel vanaf 1969 tot de aanvang van de verhuring aan verzoekster op 01.05.1991 jarenlang heeft geëxploiteerd als tankstation én opslag voor brandstof vooraleer verzoekster het perceel heeft gehuurd”. Deze “oudere leidingen [...] werden bij weten van verzoekster nooit volledig geledigd” en de “NV GEOSAN bevestigt zelf de mogelijkheid tot

aanwezigheid van lekken in deze leidingen, doch heeft kennelijk nagelaten om deze mogelijkheid wetenschappelijk te onderzoeken”. De verzoekende partij besluit dat “de oorzaak voor de nieuwe bodemverontreiniging wegens manifest gebrek aan voldoende wetenschappelijk bewijs geenszins met zekerheid vast[staat]. Integendeel, het is zelfs met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat de verontreiniging veroorzaakt is door een voorval of gebeurtenis, die zich duidelijk situeert ná 1997, zelfs mogelijk vóór 1997, én die totaal onafhankelijk is van de wil van verzoekster”.

40. De verwerende partij herneemt haar repliek op het eerste middel. Zij stelt verder dat de ouderdomsbepaling “enkel een schatting [is], wat ook niet tegengesproken wordt door verzoekster op basis van relevante ‘wetenschappelijke’ gegevens”. Volgens de verwerende partij vergeet de verzoekende partij “de aard van de calamiteit in 1997”: “[d]e stookolie heeft zich bovengronds verspreid en is dan geïnfiltreerd in de grond. Bovendien werd een deel van de stookolie nog weggespoten met water richting spoorweg”. De bodemsaneringsdeskundige heeft volgens de verwerende partij wel degelijk rekening gehouden met alle mogelijke oorzaken van de verontreiniging, en uit de overwegingen van de bestreden beslissing - die door de verzoekende partij “op geen enkele wijze” worden tegengesproken - blijkt duidelijk dat “de verontreiniging te wijten is aan het schadegeval in 1997”. Zij besluit dat het tweede middel feitelijke en juridische grondslag mist.

41. De verzoekende partij voegt in haar laatste memorie toe dat de NV Geosan het onderzoek “uitsluitend op eigen initiatief” en “zonder verzoekster hiervan op de hoogte te brengen” heeft gevoerd, dat “op het desbetreffende perceel vóór 1969 blijkbaar ook steenkool” werd ontgonnen en dat steenkoolteer “de substantie benzeen (BTX) [bevat] waar stookolie deze substantie totaal niet bevat”.

Beoordeling

42. In zover de verzoekende partij de schending aanvoert van het gelijkheids- en rechtszekerheidsbeginsel is het middel bij gebrek aan uiteenzetting onontvankelijk.

43. De verzoekende partij betwist andermaal niet dat uit de vergelijking van de bodemonderzoeken van 1996, 2007 (verslag 2008) en het conformverklaarde beschrijvend bodemonderzoek, zou blijken dat de bodemverontreiniging met minerale olie tot stand is gekomen na 28 oktober 1995. Of deze bodemverontreiniging dan veroorzaakt is door het schadegeval van 1997 of door een andere oorzaak, doet voor de uitspraak bedoeld in artikel 40, 1°, van het bodemdecreet, niet ter zake. De hypothese van de verzoekende partij dat de bodemverontreiniging veroorzaakt zou kunnen zijn door haar leveranciers tussen 2001 en 2005-2006, leidt immers tot dezelfde conclusie dat het om nieuwe bodemverontreiniging gaat.

44. Het argument van de verzoekende partij met betrekking tot de grondwaterstroom is om dezelfde reden evenmin dienstig. Bovendien licht de verzoekende partij niet toe hoe dit argument de uitspraak over de aard van de bodemverontreiniging in de bestreden beslissing in de mate dat deze steun vindt in de chronologie van de onderscheiden bodemonderzoeken en de ouderdomsbepaling, zou tegenspreken of weerleggen. Daarbij komt de vaststelling dat de bodemsaneringsdeskundige heeft aangenomen dat de verontreiniging met minerale olie op een andere plaats is ontstaan dan de plaats van het schadegeval in 1997.

45. In zover de verzoekende partij oorzaken van de bodemverontreiniging suggereert vóór de aanvang van de huur van het terrein, moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing er bij de bepaling van de aard van de bodemverontreiniging niet is aan voorbijgegaan. Daaruit blijkt dat de bodemsaneringsdeskundige wel degelijk de door hemzelf genoemde mogelijke

bronnen van bodemverontreiniging heeft onderzocht en dat de chronologie van de vaststellingen tijdens de opeenvolgende bodemonderzoeken en de ouderdomsbepaling duidelijk wijzen op nieuwe bodemverontreiniging.

46. De verzoekende partij toont niet aan dat de bestreden beslissing die steunt op een beschrijvend bodemonderzoek dat in haar opdracht door een door haar aangestelde bodemsaneringsdeskundige werd gedaan, niet zorgvuldig werd genomen. Zij bewijst evenmin dat de verwerende partij bij deze uitspraak over de aard van de aangetroffen bodemverontreiniging de grenzen van de redelijkheid overschrijdt.

47. Het tweede middel is ongegrond.

Beroep in de zaak sub II

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

48. De verzoekende partij voert de schending aan van “de motiveringsplicht”.

Zij betoogt dat de bestreden beslissing “steunt [...] op zowel de besluitvorming in het beschrijvend bodemonderzoek, alsook de besluitvorming door NV GEOSAN in het beschrijvend bodemonderzoek” en dat er “[n]ochtans [...] géén voldoende wetenschappelijk bewijs voor[ligt] dat de bodemverontreiniging zou ontstaan zijn tijdens de periode dat [hij] exploitant was van het terrein”. De bestreden beslissing “ontmoet [...] onvoldoende de gefundeerde kritiek van verzoekster op de besluitvorming van NV GEOSAN, die puur van hypothetische aard is, niet gesteund wordt door enig wetenschappelijk bewijs, én zelfs wordt tegengesproken door de ouderdomsbepaling die NV GEOSAN zelf heeft uitgevoerd”. De bestreden beslissing “gaat uit van

‘aannames’, die geenszins met ‘zekerheden’ kunnen worden gelijkgesteld” en “hanteert zelf de volgende terminologie: ‘zéér onwaarschijnlijk’, ‘niet tegenspreekt’, ‘aannemelijk’, ‘oorzaak kan zijn’, ‘mogelijk’, ‘linkt aan’, ...”.

49. De verwerende partij repliceert dat de verzoekende partij zich beperkt tot “een vage, algemene argumentatie”. De verwerende partij verwijst naar de motieven van de bestreden beslissing, die voor zich spreken, zodat het een raadsel is waarom er geen voldoende wetenschappelijk bewijs voorhanden zou zijn. De verwerende partij merkt op dat de verzoekende partij om een vrijstelling van saneringsplicht vraagt maar tegelijk niet betwist “dat de calamiteit van 1997 voor de nodige verontreiniging heeft gezorgd”. De verzoekende partij toont niet aan dat de verontreiniging tot stand is gekomen voor het tijdstip waarop zij de grond in exploitatie heeft genomen. De verwerende partij besluit dat het middel feitelijke en juridische grondslag mist.

50. De verzoekende partij dupliceert dat het onjuist is dat zij niet zou betwisten “dat het voorval met de loswagen in 1997 voor de verontreiniging zou hebben gezorgd”. Dit klemmt des te meer omdat stookolie de substantie benzeen niet bevat terwijl volgens de NV Geosan de nieuwe bodemverontreiniging “nét betrekking heeft op de aanwezigheid van benzeen in het grondwater ter hoogte van zone 6, dit is precies de zone van de brandstoffenhandel”. De verwerende partij gaat volgens de verzoekende partij “voorbij aan het vaststaande feit dat: verzoekster het perceel uitsluitend heeft gebruikt voor de opslag van huisbrandolie en diesel” en “dat stookolie de substantie benzeen niet bevat”.

51. De verzoekende partij betwist in haar laatste memorie dat zij het argument dat stookolie de substantie benzeen niet bevat niet zou hebben aangebracht in haar bestuurlijk beroep en stelt dat dit “uiteraard geen valabel juridisch argument [kan] vormen, aangezien OVAM ook vrijstelling kan verlenen zonder dat dit werd gevraagd, of op basis van andere gegevens uit het dossier dan deze die door de beweerd saneringsplichtige worden aangevoerd”.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

52. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 12, § 1, van het bodemdecreet.

De verzoekende partij betoogt dat de bestreden beslissing steunt “op zowel de besluitvorming in het beschrijvend bodemonderzoek, alsook de besluitvorming door NV GEOSAN in het beschrijvend bodemonderzoek” en dat er “[n]ochtans [...] géén voldoende wetenschappelijk bewijs voor[ligt] dat de bodemverontreiniging zou ontstaan zijn tijdens de periode dat verzoekster exploitant was van het terrein (1991-2012)”. De bestreden beslissing “ontmoet [...] op géén enkele wijze de gefundeerde kritiek van verzoekster op de besluitvorming van NV GEOSAN, die puur van hypothetische aard is, niet gesteund wordt door enig wetenschappelijk bewijs, én zelfs wordt tegengesproken door de ouderdomsbepaling die NV GEOSAN zelf heeft uitgevoerd”. Daarbij komt dat “NV GEOSAN [...] in het beschrijvend bodemonderzoek zelf nog niet-limitatief de volgende mogelijke oorzaken voor de verontreiniging op[somt], zonder dat NV GEOSAN hierbij deze mogelijke oorzaken poogt te situeren in de tijd: een lek in de ondergrondse leidingen in het perk rond bovengrondse tank T1” en “morsverliezen ter hoogte van kraantjes die aanwezig zijn ter hoogte van de bovengrondse tank T1 en de bovengrondse tanks T2, T3 en T4”. De bestreden beslissing “relativeert [...] het belangrijke gegeven [...] dat ook de eigenaar zelf het perceel vanaf 1969 tot de aanvang van de verhuring aan verzoekster op 01.05.1991 jarenlang heeft geëxploiteerd als tankstation én opslag voor brandstof vooraleer verzoekster het perceel heeft gehuurd. De eigenaar heeft zelf destijds oudere leidingen, zowel vooraan als achteraan het terrein, afgekoppeld, én deze leidingen werden bij weten van verzoekster nooit volledig geledigd. NV GEOSAN bevestigt zelf de mogelijkheid tot aanwezigheid van lekken in deze leidingen, doch heeft kennelijk nagelaten om deze mogelijkheid wetenschappelijk te onderzoeken ... Bijgevolg valt het geenszins uit te sluiten dat ook deze handeling door de eigenaar

de mogelijke, én zelfs enige, oorzaak voor de verontreiniging kan vormen”. De verzoekende partij besluit dat “hoedanook [...] het tijdstip waarop de bodemverontreiniging is ontstaan, wegens manifest gebrek aan voldoende wetenschappelijk bewijs, geenszins met zekerheid vast[staat]” en dat “[d]eze verontreiniging [...] evengoed reeds ontstaan [kan] zijn vóór het tijdstip waarop verzoekster de grond in exploitatie heeft genomen”.

53. De verwerende partij herneemt haar repliek op het eerste middel. Zij stelt verder wat betreft de ouderdomsbepaling dat de verzoekende partij “de betrokken percelen in exploitatie had tussen 1991 tot 2012” en dat het “volstrekt onduidelijk” is waarom de verzoekende partij voorhoudt “dat de besluitvorming van de nv Geosan in het beschrijvend bodemonderzoek zou tegengesproken worden door de ouderdomsbepaling”. De verwerende partij verwijst naar de overwegingen van de bestreden beslissing ten bewijze dat de bodemsaneringsdeskundige “wel degelijk rekening [heeft] gehouden met alle mogelijke oorzaken van de verontreiniging” en waaruit “de factoren [blijken] die erop wijzen dat de verontreiniging te wijten is aan het schadegeval in 1997” en die “op geen enkele wijze [worden] tegengesproken door verzoekster”. De verwerende partij besluit dat het tweede middel feitelijke en juridische grondslag mist.

54. De verzoekende partij betwist “de conclusie als zou volgens NV GEOSAN de vervuiling veroorzaakt zijn door een voorval tijdens het vullen van de bovengrondse stookolietank in 1997” en vindt “het bijzonder frappant dat NV GEOSAN zaken ‘aanneemt’, doch hier toch met een ‘bepaalde’ zekerheid dan gevolgen uit afleidt”. Er is volgens haar “géén voldoende wetenschappelijk bewijs [...] dat het voorval in 1997, waarbij de darm van de loswagen bij het vullen van de stookolietank T1 afgeschoten is, dé oorzaak zou zijn van de nieuwe bodemverontreiniging, én waarvoor sanering noodzakelijk zou zijn”. Dit “klemmt des te meer waar stookolie de substantie benzeen niet bevat, terwijl volgens NV GEOSAN de nieuwe bodemverontreiniging, waarvoor bodemsanering noodzakelijk is, nét betrekking heeft op de aanwezigheid van benzeen in het

grondwater ter hoogte van zone 6, én dit is nu net precies de zone van de brandstoffenhandel”. De ouderdomsbepaling “die werd uitgevoerd door NV GEOSAN [...] toont aan dat de verontreiniging met minerale olie dateert van circa 10 jaar geleden” zodat “het ontstaan én (dus ook) de oorzaak voor de nieuwe bodemverontreiniging zich noodzakelijk [dient] te situeren eind 2001 of begin 2002, terwijl het voorval met de loswagen dateert van 1997”. En “volgens het eigen onderzoek van NV GEOSAN kan het voorval met de loswagen in 1997 onmogelijk de oorzaak zijn van de verontreiniging, temeer verzoekster toen op haar eigen kosten is overgegaan tot dadelijke sanering”. De verzoekende partij stelt dan dat “iedere wetenschappelijke logica zoek [is] waarom NV GEOSAN vervolgens, zonder enig wetenschappelijk bewijs laat staan wetenschappelijk onderbouwd onderzoek, ‘aanneemt dat de verontreiniging veroorzaakt is door het voorval met de loswagen in 1997’” en dat “[d]e besluitvorming van NV GEOSAN [...] puur van hypothetische aard [is], [...] niet gesteund [wordt] door enig wetenschappelijk bewijs, én [...] zelfs [wordt] tegengesproken door de ouderdomsbepaling die NV GEOSAN zelf heeft uitgevoerd”. De verzoekende partij besluit dat de verontreiniging “met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid [...] veroorzaakt is door een voorval of gebeurtenis, die zich duidelijk situeert vóór het tijdstip waarop verzoekster de grond in exploitatie heeft genomen”.

Beoordeling van beide middelen

55. Artikel 11 van het bodemdecreet bepaalt bij nieuwe bodemverontreiniging die de bodensaneringsnormen bedoeld in artikel 9 van het bodemdecreet overschrijdt, de saneringsplichtige. Volgens de cascaderegeling is dat in eerste instantie de exploitant. Deze laatste kan van zijn decretale saneringsplicht vrijgesteld worden indien OVAM oordeelt dat aan de cumulatieve voorwaarden in artikel 12, § 1, eerste lid, van het bodemdecreet is voldaan. Wanneer OVAM vaststelt dat aan één van deze cumulatieve voorwaarden niet is voldaan, kan zij de exploitant niet vrijstellen van zijn decretale saneringsplicht.

56. Bij de beoordeling van het annulatieberoep in de zaak sub I is reeds gebleken dat:

- de verzoekende partij niet aantoont dat het beschrijvend bodemonderzoek ten onrechte conform werd verklaard (artikel 39, §1, van het bodemdecreet);
- overeenkomstig artikel 40 van het bodemdecreet geen uitspraak moet worden gedaan over de precieze oorzaak van de verontreiniging;
- de verzoekende partij niet aantoont dat de motieven voor de uitspraak dat het om nieuwe bodemverontreiniging gaat, geen of onvoldoende steun vinden in dat beschrijvend bodemonderzoek, en dat de bestreden beslissing niet onzorgvuldig werd genomen of de grenzen van de redelijkheid overschrijdt.

57. In haar vraag om van saneringsplicht te worden vrijgesteld heeft de verzoekende partij geen andere argumenten ontwikkeld dan de argumenten in haar bestuurlijk beroep tegen de beslissing van OVAM in de zaak sub I. Deze argumenten heeft zij hernomen in haar annulatieberoepen in de zaken sub I en II.

58. Gelet op het cumulatief karakter van de voorwaarden in artikel 12, § 1, eerste lid, van het bodemdecreet volstaat het voor de vrijstelling van de saneringsplicht niet dat wordt aangetoond dat de verzoekende partij de bodemverontreiniging niet zelf heeft veroorzaakt, maar moet ook blijken dat de bodemverontreiniging tot stand is gekomen vóór zij de grond in exploitatie heeft genomen.

59. De bestreden beslissing weigert de vrijstelling niet omdat niet zou zijn aangetoond dat de exploitant de verontreiniging niet zelf heeft veroorzaakt maar omdat niet wordt aangetoond dat de bodemverontreiniging tot stand is gekomen voor de verzoekende partij de grond in exploitatie heeft genomen. De bestreden beslissing steunt daarvoor op de chronologie van de vaststellingen in de opeenvolgende bodemonderzoeken, en bijkomend op de ouderdomsbepaling van de bodemverontreiniging.

60. De motieven van de bestreden beslissing steunen op een beschrijvend bodemonderzoek waarvan de verzoekende partij in haar

annulatieberoep in de zaak sub I niet aantoont dat het ten onrechte conform werd verklaard, en dat bovendien door haarzelf (of namens haar) aan OVAM werd bezorgd. De bestreden beslissing weigert de verzoekende partij vrij te stellen van saneringsplicht omdat wordt geoordeeld dat de verontreiniging tot stand gekomen is door “activiteiten of calamiteiten die hebben plaatsgevonden na 1996”, terwijl de verzoekende partij de grond in 1991 in exploitatie heeft genomen. Mede gelet op de bespreking van de middelen van de verzoekende partij in de zaak sub I, zijn beide middelen in de zaak sub II ongegrond.

BESLISSING

1. De zaken A. 211.661/VII-39.039, A. 211.937/VII-39.072 en A. 212.502/VII-39.124 worden gevoegd.

2. De Raad van State verwerpt de beroepen.

3. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing in de zaak sub III en van de beroepen tot nietigverklaring in de zaken sub I, II en III, begroot op een rolrecht van 775 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 840 euro verschuldigd aan de verwerende partij in de zaak sub III.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drie maart tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Eric Brewaeys